

"Grote mensen zijn niks beter"

Als ik zo rond kijk in de wereld zie ik mannen met kalashnikovs, piloten in straaljagers die bommen laten vallen, politie-agenten volledig ingepakt in kogel- en stenenwerend materiaal, huilende mensen bij een kapotgeschoten huis, een man in een bulldozer bezig dat huis plat te walsen, zwaarbewapende militairen in het centrum van Brussel, gesluisde mensen in een lange rij voor een hek van prikkeldraad....bezorgde gezichten van politici, mannen met stropdas die krachtige taal spreken, jongetjes die stenen gooien, soldaten die met scherp terug schieten...

En ik zie kinderen angstig in een rubberboot, dankbaar kijkend als ze een stukje brood krijgen van een vrijwilliger aan de Griekse kust, een kleutertje aan de hand van zijn moeder zeulend door Europa, een man met een baby op zijn arm wachtend in een rij bij de sporthal... vrouwen en mannen met vuisten roepend dat de grens dicht moet...

Ik zie ook mensen die mooie dingen doen, die brood uitdelen, die spelen met kinderen.

Allemaal mensen die ooit werden opgevoed met het idee dat je als kind het onderscheid tussen goed en kwaad nog niet kent, dat jou dat aangeleerd moet worden en dat het dan later "als je groot bent" steeds beter zal gaan. Want grote mensen weten dat verschil wel.

Maar "grote mensen zijn niks beter", zoals Janusz Korczak al in zijn boek "Als ik weer klein ben" schreef. Hij keerde het ook niet om, want kinderen zijn ook niks beter. "Onder kinderen bevinden zich net zoveel domkoppen als onder volwassenen, en ook net zoveel criminelen", schrijft hij.

Het "kwaad" zit op de een of andere manier in mensen, of ze nou groot zijn of klein. Maar, het "goed" zit daar gelukkig ook en die twee zijn voortdurend met elkaar in gevecht.

Ieder mens kent dit gevecht in zichzelf

Misschien zit het probleem juist in het feit dat volwassenen nog steeds met het idee rondlopen dat zij dat bij anderen moeten bestrijden in plaats van bij zichzelf; dat doen ze dan bij voorkeur bij kinderen. En als die kinderen groot zijn, dan denken ze dat zij het als volwassene weer bij hun kinderen moeten bestrijden in plaats van bij zichzelf.

Korczak leert ons een betere weg. Hij schrijft het volgende:

Een kinderziel zit net zo in elkaar als onze ziel, vol vergelijkbare tegenstellingen in een tragische worsteling met het eeuwige probleem: ik wil wel, maar ik kan niet, ik weet dat het moet, maar het lukt me niet.

Een opvoeder die de opvoeding er bij een kind niet inslaat maar het vrij leert kiezen, die het kind niet aan de hand meesleurt maar het op eigen benen leert staan, die het kind niet in verdrukking brengt maar het vormt, die niet dicteert, maar onderricht, die niet eist maar vraagt, zo'n opvoeder maakt samen met het kind vele ontroerende ogenblikken mee, hij zal vaak met tranen in zijn ogen zien hoe engel en duivel elkaar bestrijden, waarbij de witte engel zal triomferen."

(UIT: J. Korczak, "Hoe houd je van een kind")